

Raionul Hîncești

Descriere

Amplasarea geografică

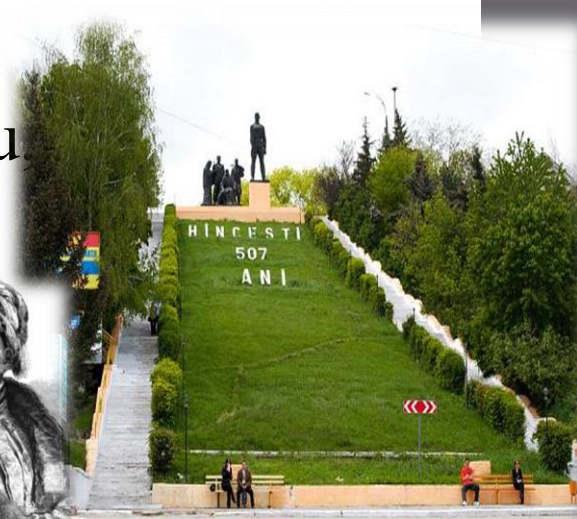
- Raionul Hîncești este situat în partea de centru a republicii, pe o suprafață de 1483,4 km, adică 4,6% din teritoriul țării
- Numărul de locuitori ai r-nului constituie circa 119,2 mii pers.
- Se învecinează cu România prin Vama auto internațională Albița

Scurt istoric

- Raionul Hîncești a fost parte componentă a Ținutului Lăpușna, care ca unitate administrativ-teritorială, datează din jumătatea a doua a secolului al XVII. Prin vechea așezare Lăpușna, numită și Vama Veche, trecea unica cale comercială accesibilă „Drumul moldovenesc”, aceasta reprezentând poarta spre Europa.
- Dintre figurile istorice cunoscute, se menționează voievodul Mihalcea Hîncu și Manuc Mirzaian, numit și Manuc Bei.

Simbolica Raionului Hîncești

Stema raionului Hîncești este explicată prin: cîmpul roșu al scutului, culoare specifică heraldicii moldovenesti, semnifică gloria militară a acestui pămînt, dragostea și jertfele aduse pe altarul Patriei pe parcursul secolelor. Arcul oriental armat este preluat din stema medievală a ținutului Lăpușna, ținut din care au făcut parte cîndva pămînturile actualului raion Hîncești. Astfel este realizată puntea de legătură dintre vechea heraldică districtuală moldovenească și heraldica contemporană a raionului Hîncești. Aurul arcului exprimă vechimea emblemei, bogăția, virtutea, ~~grandoarea~~ și inteligența.

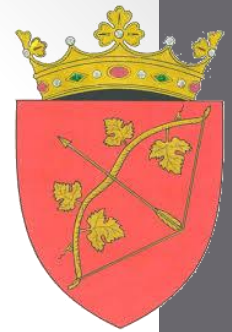
Individualizarea arcului ținutului Lăpușna în stema raionului Hîncești s-a făcut prin faptul că vergeaua obișnuită de arc a fost înlocuită cu un lăstar înfrunzit de viță de vie, plantă care exprimă în această stemă una dintre principalele ocupații economice ale locuitorilor raionului Hîncești.

Coroana raională ce timbrează scutul heraldic arată poziția ierarhică a raionului Hîncești în cadrul diviziunii administrativ-teritoriale a Republicii Moldova.

Drapelul raionului a fost elaborat în baza stemei, prin procedee specifice vexilogiei și păstrează semnificațiile acesteia.

Relieful

- Relieful raionului este predominant colinar cu înălțimi curpinse între 100 și 350m și este diferențiat în trei zone: *codru*, *stepă* – păduri deluroase și *stepa Prutului*.
- Raionul Hîncești este un raion agrar cu 72025 ha de teren agricol și 39000 ha păduri.

Teritoriului raionului îi corespunde o suprafață neomogenă de cernoziom, unele părți conțin soluri argiloase.

Număr de localități și primării

- Raionul Hîncești are în total 63 localități, inclusiv 1 oraș - Hîncești și 62 de sate.
- În structura sa teritorial-administrativă sunt 39 de primării
- Număr mediu de locuitori pentru o primărie a unui sat/comună este de la 600- 10000 locuitori și până la 18000 locuitori în orașul Hîncești

Modalitate de finanțare primăriei

Veniturile bugetelor satelor (comunelor), orașelor (municipiilor, cu excepția municipiilor Bălți și Chișinău) se formează din:

1) venituri proprii:

- a) impozitul pe bunurile imobiliare;
- b) taxa pentru patenta de întreprinzător;
- c) impozitul privat (conform apartenenței patrimoniului);
- d) taxele locale aplicate conform Codului fiscal;
- e) încasări din arenda terenurilor și locațiunea bunurilor domeniului privat al unității administrativ-teritoriale;

2) defalcări de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, excepție făcând bugetele satelor (comunelor) și ale orașelor (municipiilor) din componența unității teritoriale autonome cu statut juridic special:

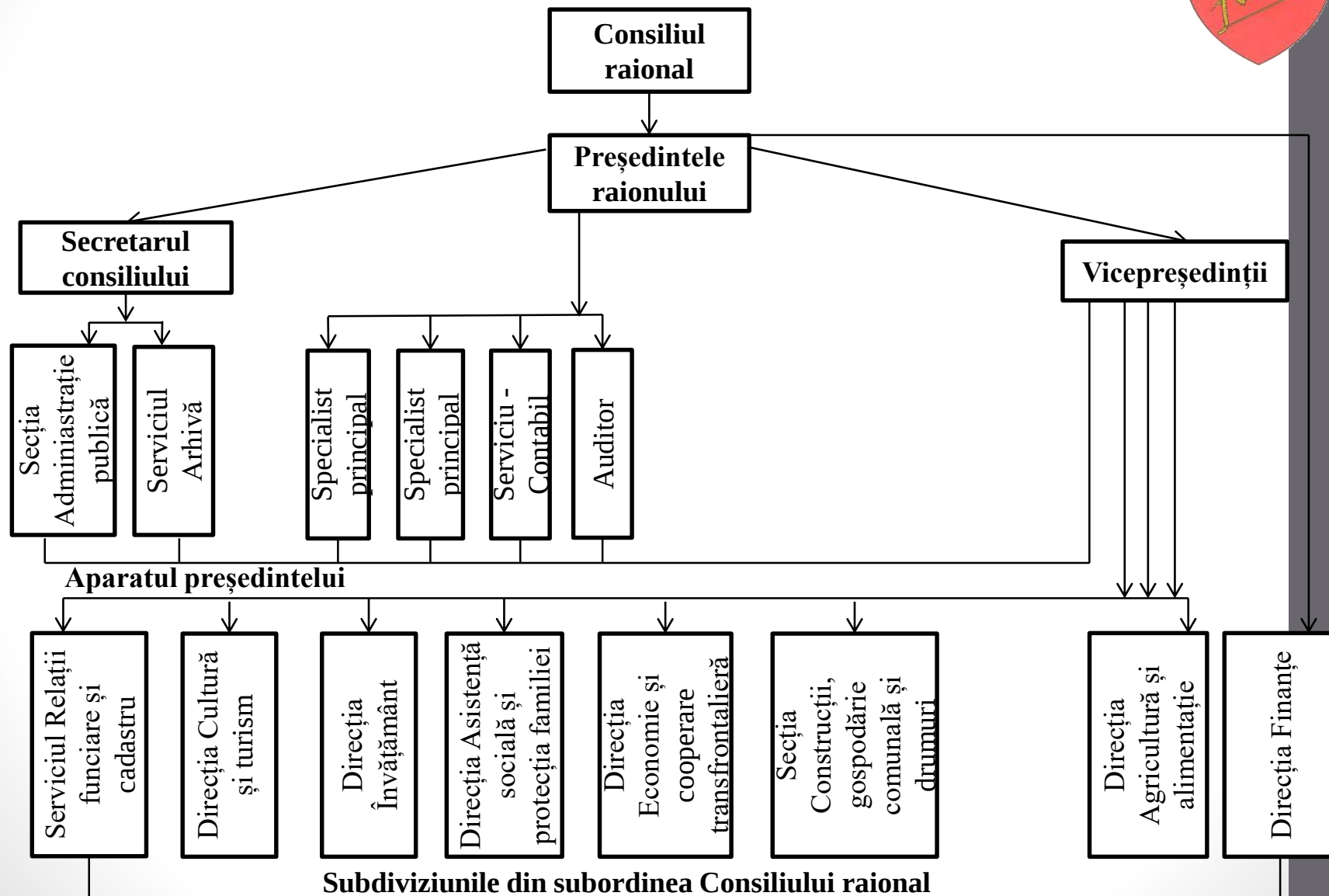
- pentru bugetele satelor (comunelor) și orașelor (municipiilor), cu excepția orașelor-reședință de raion – 75% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;
- pentru bugetele orașelor-reședință de raion – 20% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective;

3) transferuri;

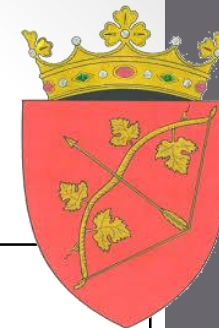
4) mijloace speciale;

5) fonduri speciale.

Organigrama aparatului președintelui și subdiviziunilor din subordinea CRH

Serviciile desconcentrate

- Oficiul Teritorial Hîncești al Cancelariei de Stat
- Inspectoratul Fisical de Stat Hîncești
- Inspectoratul de Poliție Hîncești
- Centrul Militar Teritorial Hîncești
- Inspecția Teritorială în Construcții Hîncești
- Inspecția Teritorială Ecologică
- Inspecția Energetică Teritorială Hîncești
- Inspecția Muncii
- Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă
- Casa Teritorială de Asigurări Sociale
- Direcția pentru Statistică Hîncești
- ANSA

- Camera Înregistrării de Stat
- Centrul multifuncțional Hîncești
- Direcția Situații excepționale Hîncești
- Oficiul Cadastral teritorial Hîncești
- Biroul de Evidență și documentare auto Hîncești
- Asociația inter-raională de producere și reparația a sistemelor de irigare Hîncești

Situația financiară

Bugetul raionului Hîncești pe anul 2018:

Partea de venituri	382301,9 mii lei
Partea de cheltuieli	382301,9 mii lei
- <i>Învățământ</i>	<i>229851,3 mii lei</i>
- <i>Cultura, arta sportul și activitățile pentru tineret</i>	<i>29107,1 mii lei</i>
- <i>Ocrotirea sănătății</i>	<i>4713,0 mii lei</i>
- <i>Asistența și susținerea socială</i>	<i>31884,6 mii lei</i>

Modalitate de finanțare a CR

Veniturile bugetului raional se formează din:

1) venituri proprii:

- a)taxele pentru resursele naturale;
- b)impozitul privat (conform apartenenței patrimoniului);
- c) alte venituri prevăzute de legislație;

2) defalcări de la următoarele tipuri de impozite și taxe de stat:

- a) impozitul pe venitul persoanelor fizice – 25% din volumul total colectat pe teritoriul unității administrativ-teritoriale respective și – 35% pentru mun.Hincești.
- b) taxele locale stabilite de catre Consiliile locale.

Agricultura

- În raion sunt 72.006 ha de terenuri cu destinație agricolă. Din totalul acestora, terenul arabil constituie – 56.130 ha, vița de vie ocupă o suprafață de 8.266 ha, livezile – 3.130 ha.
- În sectorul agrar activează agenți economici mici și mijlocii: **5 Cooperative Agricole, 132 Societăți cu Răspundere Limitată, 6 Societăți pe Acțiuni și 31.640 Gospodării Țărănești și Persoane fizice.**
- Principalele produse agricole de origine vegetală sunt: *grâu, porumb, foarea soarelui, tutun, cartofi, fructe, legume, struguri.*
- Principalele produse agricole de origine animalieră sînt: *carne de vită, carne de pasăre, carne de porc, lapte de vacă.*
- Volumul producției agricole în anul 2018 a constituit **577710 mii lei.**

Indicii producției agricole pentru anul 2018

	Suprafata insem., ha	Suprafata recoltata, ha	Productia recoltata, chintale	Roada medie la ha, chintale
Suprafață însămînțată, total	56130	-	-	-
<i>din care :</i>				
Cereale și leguminoase pentru boabe, total	37500	37500	1328500	35,42
<i>din acestea :</i>				
- grâu de toamnă și primăvară	9000	9000	263000	29,22
- orz de toamnă și primăvară	3000	3000	57000	19,0
- porumb pentru boabe	25000	25000	1000000	40,0
Culturi tehnice, total	16400	-	-	-
<i>din acestea :</i>				
- floarea-soarelui	16000	16000	320000	20,0
- tutun	-	-	-	-
- soia				
- rapița de toamnă	400	400	7200	18,0
Cartofi, legume și bostănoase, total	1350	1350	266500	197,4
<i>din acestea :</i>				
- cartofi	100	100	20000	200,0
- legume de câmp	700	700	142000	202,8
- bostănoase	550	550	104500	190,0
Livezi, total	3130	3130	611860	195,48
<i>din acestea :</i>				
-semințoase	1170	1170	209800	179,3
- sîmburoase	1960	1960	402060	205,1
Struguri, total	8263	8263	381440	46,2
<i>din acestea :</i>				
-soiuri de masă	2477	2477	150000	60,56

Viticultura

- Acum câțiva ani, în gospodăriile raionului Hîncești specializate în viticultură și vinificație, se recoltau mai bine de 100 de mii de tone de struguri, care erau procesați la cele 15 fabrici de vin.
- În toamna anului 2018, însă, au fost recoltate 38 de mii de tone de struguri, funcționale fiind 3 fabrici de vin (or.Hincesti, s.Fundul Galbenei, s.Ciuciuleni), care au prelucrat 21% din recolta crescută.

Asigurarea localităților cu apă și canalizare

- În raionul Hîncești, 22,5% din totalul locuitorilor au acces la apeduct, infrastructura de furnizare a apei constituind circa 73 km de rețele de distribuție.
- Apeducte sunt construite în 18 localități din 63 ale raionului.
- Rețeaua de canalizare alcătuiește 24 km. Or.Hîncești dispune de sistem de canalizare în proporție de 60%.

Managementul deșeurilor menajere

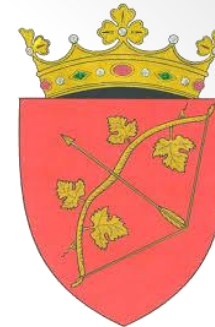

- Situația depozitelor deșeurilor menajere în raionul Hîncești se prezintă prin: 1 depozit orășenesc, 3 platforme comunale de depozitare a gunoiului de grajd, 450 platforme mici pentru gospodării casnice, 68 depozite în mediul rural (gunoiști).
- Pentru raion este specifică colectarea neseparată a deșeurilor, serviciul salubritare existând doar în câteva localități.

- În raion nu există serviciu de reciclare deșeurilor la momentul de față.

Infrastructura drumurilor

- Rețeaua drumurilor din raionul Hîncești este reprezentată de 335,2 km de drumuri publice, dintre care 121,7 km sunt de importanță națională, iar 213,5 km de importanță locală. În anul 2018 au fost alocate 25160.6 mii lei pentru întreținerea și reparația drumurilor locale.
- În prezent, se reconstruiește Drumul Hîncești-Leușeni, care reprezintă calea de acces spre Vama Albița.

Eficiența energetică

- În raionul Hîncești, 33% din totalul de localități sunt conectate la rețeaua de gaz. Restul localităților utilizează gazul lichefiat.
- Doar 17% din numărul gospodăriilor beneficiază de acces la rețeaua de distribuție a gazelor.
- La nivelul raionului nu există centrale termice centralizate. Instituțiile publice și de învățământ se încălzesc cu energie termică din cazangeriile proprii.

- Sunt necesare investiții pentru termoizolarea instituțiilor publice, pentru extinderea lucrărilor de iluminare publică în toate localitățile, pentru distribuirea gazelor naturale și alimentare cu energie termică și pentru dezvoltarea sectorului energie regenerabilă.

Sistemul de Învățământ

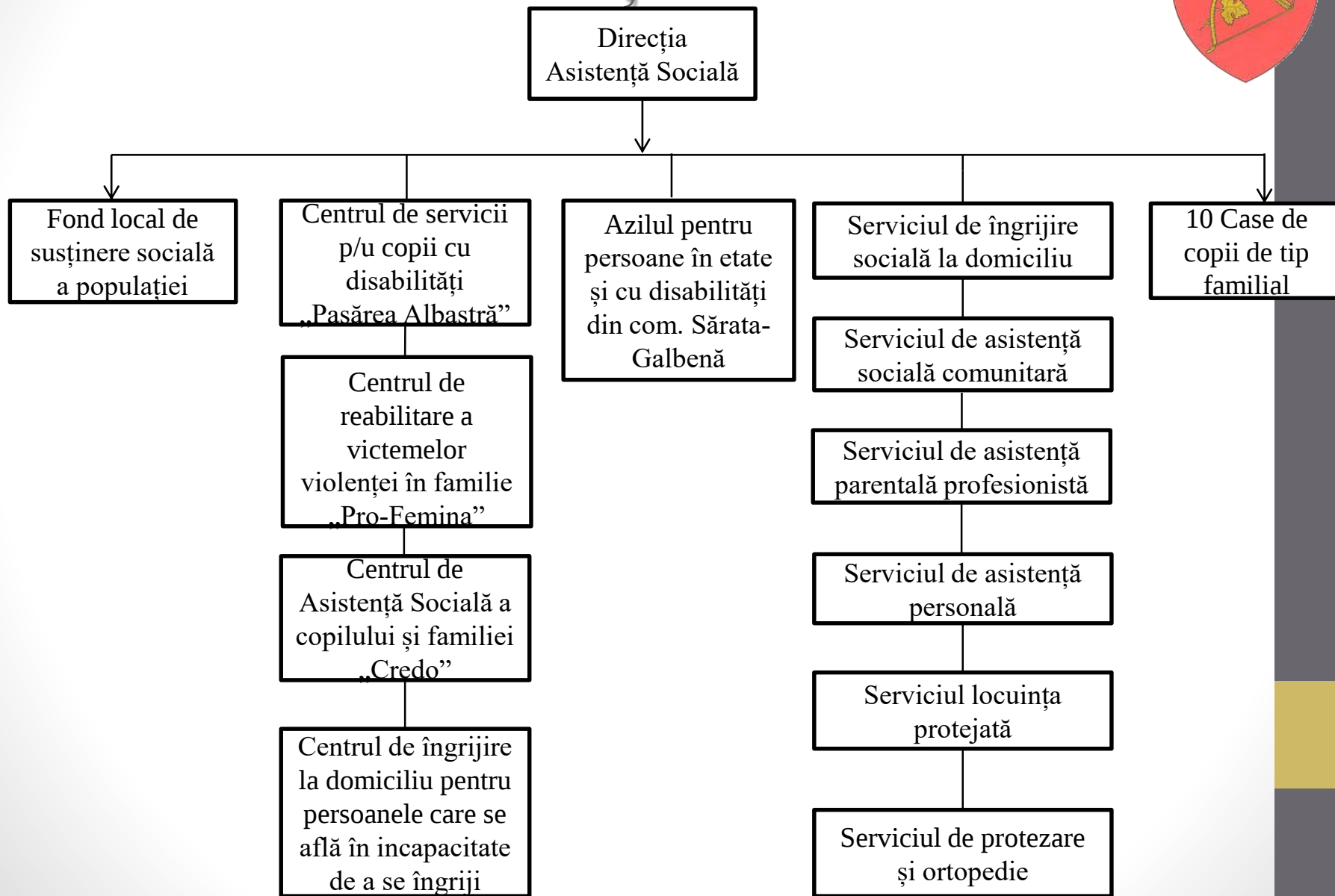
În raionul Hîncești activează 104 instituții de învățământ și preșcolare, inclusiv:

- Școli primare- gradihite -2
- Scoli primare -1
- Gimnazii -31
- Gimnazii-Grădinițe - 5
- Licee - 7
- Școli-internat -2
- Colegii-1
- Școli profesionale polivalente -1

- ***Numărul total de elevi, inclusiv:***
 - în instituțiile școlare – 10319 de copii;
 - în Colegiul de Construcție – 350 studenți;
 - în școli profesionale polivalente – 600 elevi.
- În instituțiile de învățământ din raion își desfășoară activitatea 785 pedagogi.

Sistemul Asistență Socială

Instituții medicale din subordinea Consiliului raional

Consiliul Raional Hîncești este fondatorul următoarelor instituții:

1. IMSP Spitalul raional Hîncești
2. IMSP Spitalul Cărpineni
3. IMSP CS Hîncești
4. IMSP CS Sărata Galbenă
5. IMSP CS Ciuciuleni
6. IMSP CS Bujor
7. IMSP CS Crasnoarmeiscoe
8. IMSP CS Bobeica
9. IMSP CS Lăpușna-Pășcani
10. ÎM „Centrul Stomatologic raional Hîncești”

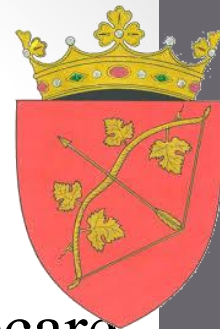

Instituții din subordinea CRH

- **Consiliul raional Hîncești este fondatorul următoarelor întreprinderi municipale:**
- ÎM ”Biroul de prospecțiuni si proiectări Hincești”
- Centrul de zi pentru copii cu dizabilități „Pasarea Albastră”
- Centrul de cultură raional „Manuc Bey”

Cultură

Bibliotecile publice în număr de 60 sînt amplasate în fiecare localitate a raionului Hîncești. Fondul total de publicații constituie circa 500 mii exemplare. În bibliotecile înregistrate în raionul Hîncești activează circa 69 de cadre de bibliotecari, care deservește circa 21 mii de cititori.

În raionul Hîncești se atestă:

- 4 muzee;
- 60 colective artistice;
- 18 formații, care dețin titlul de formație-model
- 187 meșteri populari

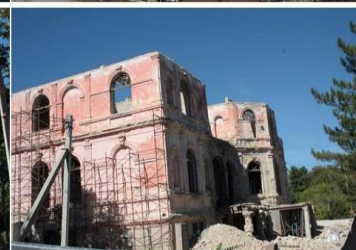
Turism

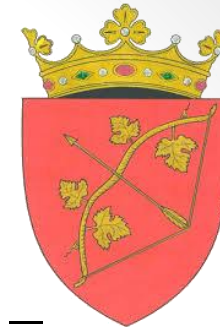
- Pe teritoriul raionului există câteva obiective turistice de o însemnătate istorică incontestabilă, cum ar fi „Complexul edificiilor familiei Manuc-Bey Mirzaian” din or. Hîncești, care reprezintă un monument istorico-arhitectural din sec. XIX. Complexul istoric a fost reabilitat în anul 2016 din fondurile Uniunii Europene.

Palatul lui Manuc în Basarabia

Turism

- În com. Lăpușna există un obiectiv turistic atractiv – monumentul istorico-arhitectural „Curtea Medievală Domnească”. Aceasta, de asemenea, se află în proces de reconstrucție.

- În s.Stolniceni este un alt obiectiv turistic – monumentul Arheologic „Cetatea geto-dacică”, care datează din sec IV-III î. Hr. Prezintă interes, întrucât este o zonă activă în investigații arheologice.

Sportul în raionul Hîncești

- În raion există 7 instituții sportive: Școala raională sportivă Hîncești – 420 copii, Școala sportivă orașenească a primăriei – 170 copii, Școala de lupte libere din s.Fundul-Galbenei, Federația raională de Fotbal, Clubul Sportiv „Petrocub”, Clubul „Adversar” și Clubul „Lion K1”.
- Tipurile de sport cele mai practicate în raion sunt: judo, fotbalul sambo, luptele libere.
- Raionul se mândrește cu sportivi care au câștigat titlul de campioni europeni și mondiali.

Parteneriate

Consiliul Raional Hîncești întreține relații de parteneriat cu:

- Consiliul Județean Vaslui (România);
- Consiliul Județean Iași (România);
- Consiliul Județean Prahova (România);
- Consiliul Județean Cluj (România);
- Consiliul Județean Galați (România);
- Primăria Sectorului 6 al mun. București (România);
- Regiunea Tomašov Mozavețc (Polonia);
- Provincia Matera, Italia;
- Orașul Položk, regiunea Vitebsk (Belarus).